

### МАЛ ҮСХЭБЭРИЛХЭ ГҮРЭНЭЙ ТҮСЭБ ДҮҮРГЭХЫН ТҮЛӨӨ

ай республикын колхозууд дээр хоёр янзын—мал ба ажал эрхилнэ. Тиибэшье хамнай тархан ажалтайн хуури эзэлдэг байна. Хушуун малаймнай тос хурданаар олошорно. Ушар хадаа энэнэй урда тухай гаргадаг анхарал зоо бүри нэмэхые эрнэ. Түү аймагуудай колхозууд ха хэбээр адууна малайн толгойе улам олошон зандаа. Тэдэнэр имаг-анхараг оролдолгынгоо хүсэһэнөө туйладаг зан байна. «Аймагуудаар эр дэлгэржэ байгаа со-тческэ мүрысөөндэ 1-дэ ажал соо малай тоо толгоруулха, туй абаха ба энхэ элүүрээр түлжүүл-ээр Хэжэнгын, Закаменай арин аймагуудай колхо-эрин амжалта туйлаа» БМАССР-эй Верховно Со-Президиум тогтоол соого-бэ. Хэжэнгын аймагай ууд энэ жэлэй январин хитэй сасуулбал (сүлөө-он районуудта үгэһэн ма-тоодо абалсангүй), эбэртэ малаа 165 толгойгоор, хо-маага 3.910 толгойгоор уужаа шадаа.

Энэ жэлэй талаар нимэ ам-туйлаһан Хэжэнгын ай-БМАССР-эй Верховно Со-Президиумэй дамжуулгын туг үгтэхэ болоо. Шэнэ хүдэлмэрээрэ шэнэ ам-туйлаһан Хэжэнгын айма-колхозуудта алдар соло! ймаанай тоо толгойе оло-ха энэ жэлэйнгээ түсэ-үвөө 108 процент дүүр-айһан Хорин аймагай сомоной Сталиной нэ-тэ колхозой хони ямаанай шэнги, нимэнүүд фермэ, ууд республикынай бу-аймагуудаар олон.

Эзэ аймагууд, колхозууд үүд жинр жэгдэ Хэжэн-шэнгээр хүдэлмэрлэһэн хэднэ манай республи-колхозууд мал ажалай та-ухы дээрэ хэлсээншьегүй ажалтай байха нэн. Үнэ-эргэл тимээр хүдэлмэр-энгүй. Энэ жэлэй янва-лэгэнэйхитэй сасуулбал эн аймагай колхозууд толгой. Зэдын аймагай кол-хоо 1.548 толгой. Прибай-ан аймагай колхозууд толгой эбэртэ томо малнуу-робо. Мүн эдэ аймагуу-

даар «колхоз доторой гаргалза-да» гэжэ нэлээд олон толгой мал гаргашалагдаһан байха юм Тэрэшээн Баргажанай, Кабан-скийн, Тарбагатайн, Хорини Ярууны болон Түнхэнэй айма-гуудай колхозуудай малажа-лын амгалал бэшэ байдалтай гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Хабарай саг ерээ. Хүдэ-ажа-хын жэлэй үндэһэ нуури табил-гын үүдэн нээгдэбэ. Мүн мал ажалайшье харюусалгатай ба халуун хүдэлмэри эхилээ. Фер-мэнүүдээр туй абалга ба ороондо оруулгын хүдэлмэри захалба. Хамаг түлнүүдээ эмхи гурим-тайгаар абажа, хоролтогүйгөөр түлжүүлхэ үе тулажа эрээ.

Үнэн дээрэ туй абалга ба абанан түлнүүдэй элүүр энхээр харууһалха ябадал республикы-най колхозуудаар недондо жэ-лэйхнээ хангалтагүй ябана. Хэрбээ үнгэрһэн жэлэй апрелин 1-дэ абанан тугалнуудайнгаа 3,5 процентын хороон бай-гаа наа энэ жэлэй мартын 1-дэ 4,3 процентын хороон бай-набди. Тугалнуудай хоролто илангаяа Зэдын, Түнхэнэй болон Кабанскийн аймагуудай колхозуудаар ехээр болоно. Хурьга эшгэгдэйшье хоролто не-дондонойхиноо ехэ. Тарбагатайн аймагай колхозууд недондоной-хиноо багаар хоролто хэжэрхю-жэмди гэһэн шэнги абанан түл-нүүдэйнгээ аяар 11,6 процен-тын хорообо, недондо жэл мүн апрелин 1-дэ 3,6 процент хо-роон байгаа.

Энэ жэлэй нюурта туй абал-гы эмхи гуримгүйгөөр ба абанан түлнүүдээ араг муугаар харууһалжа байһанай гол шал-тагание аяар холуур бэдэрһэнэй хэрэг байхагүй, энэ болбол имагтал «Колхозуудта ба совхо-зуудта адуу малай тоо толгойе олошоруулха ба тэрээнэй ашаг үгэлгы ехэ болгохо хэмжээнүүд тухай» СССР-эй Совнарком ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолыг хүсэд бэлүүлээгүй ябадалда байна гэжэ мэдэрхэ хэрэгтэй.

Нарай малнуудта — нари-найн харууһалга хангажа, гүрэнэй түсэбье үлүүлэн дүүргэлгэ хадаа малшад бүхэнэй нэрэ ту-рын хэрэг. Малай туй абажа байһан түрүүшын үдэрнүүдтэ үзэгдэһэн дүтуу дундануудыг энэ гэнээр усадхаха ябадалыг хангаһан яаралтай хэмжээнүү-дыг аймагуудай партийна совет-скэ болон газарай органуудай хүтэлбэриэлгшэд абаха уялгатай.

### Советско-финскэ харилсаанууд тухай

#### СССР-эй Наркоминделдэ болоһон пресс-конференци дээрэ

Үсэгэдэр, апрелин 22-то, СССР-эй Наркоминделдэ болоһон советскэ болон харин хэлбэлэй түлөөлэгшэдэй пресс-конференци дээрэ Гадаадын Хэрэгүүдэй Ара-дай Комиссарай орологшо А. Я. Вышинский гэгшэ нимэ мэдүүл-гэ хэбэ:

«Энэ оной февралын тэн багта финскэ правительство болбол Финляндийн дай хэхээс болжи дайһаа гараха тушаа хэлсээ эхилхые дурадхажа советскэ правительствада хандаһан-ниинь СССР-эй Наркоминделэй Информбюрогой түрүүнэй тун-хаглаһан мэдээсэлгэнүүдһээ мэдээжэ байгаа. Энэ дурадхалдань советскэ правительство болбол мүнөөнэй финскэ правительствада тусгаар ехээр этигэн найдаха үндэһэгүйдн, зүгөөр хэрбээ финнүүдэй ондоо аргагүй боло-лоод байгаа юм хаань советскэ правительство эб най-рамдалай аша туһада гэ-жэ дай хэхээс болихо тухай мүнөөнэй финскэ прави-тельстватай хэлсээ хэхые зүб-шөөрхэ байха гэжэ харюу үгөө нэн.

Мэдээжэ 6 зүйл соо багтаан найруулагдаһан эбтээ орохо ту-шаа советскэ условинууд мар-тын 1-дэ тунхаглагдаа бэлэй. Советскэ условинуудыг финскэ правительствада үгэхэдөө хэрбээ эдэ условинуудыг абахыг фин-скэ правительстваын зүбшөөрхэ байгаа хадань советскэ прави-тельство болбол тодорхой хэлсээ баталха тухай хөөрөлдөө хэхээс Финляндийн түлөөлэгшэдыг Мос-квда хүлээн абахаар бэлэн бай-набди гэжэ мэдүүлээ бэлэй.

Мартын 8-да саг зуурын эб найрамдалай советскэ услови-нууд тушаа Стокгольмдо совет-скэ миссидэ үгэһэн харюу соогоо финскэ правительство ингэжэ мэдүүлбэ:

«Финлянди СССР хоёрой хоо-рондо эб найрамдалай харилсаае тон богонихон болзор соо нэр-гээхы ехээр эрмэлзэжэ байһан финскэ правительство болбол Финляндидэ үгэһэн Советскэ Со-юзай эбтээ орохо тушаа услови-нуудыг анхаралтайгаар бодожо үзөө.

Финлянди хадаа эбтээ орохо хэлсээ баталһанайнгаа һүүлдэ нейтральна зандаа үлэхэ гээ хаань тэрээнэй газар дээрэ дай-лалдажа байһан орондоо хабаа-тай харин сэрэгэй байхагүйн шухала гэһэн ябадал дээрэ финскэ правительство тогтохо байна. Тээд, энэ асуудалай орёо түбэгтэй дээрэһээ энээн тушаа үлэмжэ тодоор зүбшэгдэн хэл сэгдэхэ хэрэгтэй байна. Иимэ болохолоор финскэ правитель-ство болбол энэ асуудал тушаа болон эбтээ орохо тушаа совет-скэ правительстваын условинуудыг дурадхалантай холбогдоһон ондоошье асуудалнууд тушаа финнүүдэй һанамжаа тайлба-рилха боломжотойгоор хэлсээ

эхилхые дурадхаха гэжэ хүсэһэ»

Энэ харюусыг советскэ пра-вительство хангалтагүй дээрэ тоолоо нэн. Энээн тухай финскэ правительствада мэдээсэгдээ бэ-лэй. Тинхэ зуураа господин Пааскивидэ дамжуулан үгтэһэн зургаан зүйлһөө бүридэһэн эбтээ орологной советскэ условинууд гээшэ эгээ баазахан ба бага хэмжээнэй условинууд болоно, зүгөөр энэ условинуудыг финскэ правительстваын зүбшөөрэн абаад байхада дайн байлдаае зогсоохо тухай советско-финскэ хэлсээ-нүүдыг хэжэ болохо юм гэһэн ушар байдалда финскэ прави-тельствын анхаралыг хандуу-һан байгаа. Энэ ушарыг финскэ правительствада мэдээсэхэ зуу-раа советскэ правительство бол-бол зүбшөөрһэн харюуе неделин турша соо хүлээхэ байнабди, тэрээнэй һүүлээр финнүүд ямар нэгэ ойлгогдохогүй зорилготой-гоор хэлсээ хэхэ ябадалыг зо-рюута унжагайруулан, советскэ условинуудыг хэрэгсээнгүй гэ-жэ советскэ правительство тоо-лохо байха гэжэ мэдүүлээ нэн.

Мартын 17-до финскэ прави-тельство өөрынгөө харюуе советскэ правительствада хүргэн ерүүлээ, тэрээн соонь ингэжэ хэлэгдэһэн байна гэбэл:

«Эб найрамдалай харилсаа-нуудыг нэртээхы урда мэтэһэн-лэн ехээр эрмэлзэжэ байһан ба хэлсээ хэхыг хүсэжэ байһан Финляндийн правительство бол-бол бүхы нацынгаа оршон тог-тохо ябадалтай холбогдоһон эдэ условинууд ба энээнэй удхална-рай тайлбари тушаа баг-тумые ойлгожотыг абангүйгөөр урьдшалан условинуудыг зүб-шөөрэн абажа шадахагүй бай-на».

Энэ финскэ харюу гол удхаа-раа арсаһан ушартай байһань хаань советскэ правительство болбол финскэ правительствада удаахи зүйлнүүдыг мэдээсэхыг боломжотой дээрэ тоолоһон бай-гаа:

1. Эбтээ орохо советскэ усло-винууд тушаа советскэ прави-тельстванаа тайлбари абахын тулада финскэ правительстваын нэгэ гү, али хэдэншье түлөө-лэгшэдөө эльгээхэхэн советскэ правительство арсажагүй.

2. Финскэ правительстваын түлөөлэгшэдэй илангаяа хүсэл тайлбари абахадань Москвад үлэмжэ тааруу газар гээшэ гэжэ советскэ правительство тоолоно.

Мартын 26-да Москвада Паа-сивини ба К. Энкель составтай финскэ правительстваын делега-ци эрээ бэлэй. Мартын 27 ба 29-дэ финскэ делегаци советскэ правительстваын түлөөлэгшэд болохо В. М. Молотов ба В. Г. Деканозовтой уулзаа нэн.

Советскэ ба финскэ түлөөлэг-шэдэй хоорондоо һаналаа антал-дан абалсаһанай һүүлээр Фин

### ҮСЭГЭЛДЭР РЕСПУБЛИКЫН ТАРЯАЛАН ДЭЭРЭ

Мич ай корреспондентнуу  
би хүдөө бэшэ гшэдһээ  
телефоноор болон  
телеграфар абтаба

**ЗАКАМЕН**

«Майн нэгдэ» колхоз дай-маг соогоо эгээн түрүүлэн та-рилгадаа роо. Энэ колхоз полесвой хүдэлмэрэ эхилхэ-һээ хойшо 117 га борной-һон, 80 гектар хахалһан мүн хэдэн гектар тариһан байна.

Нүхэр Цириновой хүтэлбэ-рилдэг бригадын членүүд тү-рүүшынгээ үдэрһээ эхилжэ нормонуудаа үлүүлэн гүйсэд-хэнэ. Плушан нүхэр Бадма-ев газар хахалжа ороһонһоо хойшо ходо һайм жэшээнүү-дыг харуулна.

Тэрэшээн аймагай бусад колхозууд тарилгаа эмхи-тэйгээр эхилэнхэй.

**ИВОЛГА**

10 гаран колхоз тарилгаа хэжэ эхилээ. «18 партсэздэ» гэжэ колхоз тарилгаар тү-рүүлжэ ябана. Энэ колхоз 120 гаран гектар хахалһан, 40 гектар тариһан байна. Эн-дэ тракторна сеялкэ хүдэлжэ.

Эндэхи колхозууд тарилга, хахалалга, борнойлго хэхэ-тээ хамта газараа уһалха хүдэлмэри ябуулжа байна. Һаяны мэдээгээр аймагай колхозууд 1000 гаран гектар газар уһалһан байха юм.

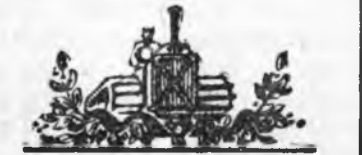
**КЯХТА**

Аймагай колхозууд тарил-гадаа жэгдэрэн оробо. Апре-лиин 23-ай мэдээгээр 323 гектар тарилгаһан, 1.021 га хахалагдаһан, 1.129 гектар борнойлгодоһон байна. Энэ үдэрэй мэдээгээр аймагай колхозуудаар 29 сеялкэ, 244 плуг, 52 борной, 17 трактор хүдэлнэ.

Усть-Киргиска сельсоветэй Ворошиловой нэрэмжэтэ кол-хоз тарилгаар түрүү нуурида ябана. Энэ колхоз түрүүшын үдэрнүүдтэ хоёр морин сеял-кээр 80 гаран га тарья.

**ТАРБАГАТАЙ**

Һүүлэй мэдээгээр 900 гек-тар тарилгаба. Тарилгын эхилһэн түрүүшын үдэрһөө хойшо «Красная заря», «Серп ба молот», «Победитель», Кировэй, Сталиной нэрэмжэ-тэ артельнүүд түрүү зэргэдэ ябана. Эдэ артельнүүдээр тусхайта дилгабаринуудаа үлүүлэн дүүргэдэг плушад, сеялкэшэд, борнойшод үдэр эрэхэ бүри олошоржо бйна.



(Түгэсхэлэнь 2-дохи нюурта).

### СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМДЭ

#### Уулгын Улаан туг—Хэжэнгын аймагта

Хэжэнгын аймагай колхозууд дээрэ 1-дэхи квартал соо малай тоо толгойе олошон талаар нилээд ехэ хү-хэнэйнгээ эсэстэ томо малаа 165 толгойе олошон ямаагаа 3.910 тол-горуулжа шадаа.

Энэ амжалта туйлаһанайн БМАССР-эй Верховно Со-Президиум болбол малажа-

дыг олошоруулха хүдэлмэрэ үн-гэрһэн оной 4-дэхи квартал-ахиһаа һуладхаһан Сэлэнгын аймагһаа дамжуулгынгаа Улаан тугыг абажа, Хэжэнгын аймагта үгэхэ гэжэ тогтообо.

БМАССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Улаан туг абаха 1-дэхи кандидатта Закаменай аймаг, 2-дохи кандидатта Кударин аймаг оруулагдаба.

# Советско-финскэ харилсаанууд тухай

## СССР-эй Наркоминделдэ болоһон пресс-конференци дээрэ

(Түгэсхэл. Эхинийн 1-дэхи нюурта).

дандтай хэхэ эб найрамдалай удаахи советскэ дурадхалууд финскэ делегацида үгтөө һэн:

1. Германитай харилсаагаа табалха болон Финляндиде байгаа немецкэ сэрэгүүд болон корабльнуудыг зайлуулаха, үгышыг наа апрель харын өсөһөө орой-гуулангүйгөөр Германитай харилсаагаа табалха ба Финляндийн газар дээрэхэ немецкэ сэрэгүүдыг ба корабльнуудыг ламнан гаргах.

Энэ хоёр зүйлдэ советскэ правительство өөһэдүнгөө эб-сэгтэ хүсэвүүдээр Финляндиде тувааламжа үзүүлэхэ аргатай.

2. 1940 оной советско-финскэ договорыг нэргээн бодхоохо ба финскэ сэрэгүүдыг 1940 оной хил тээшэ апрель харын турша соо хойно-хойнооһонь хубаруудал бусаажа абаха.

3. Илендэ абтаһан советскэ болон союзнигуудай сэрэгэйхиде, мүн тэрэшлэн концлагерьнуудта байһан гү, али финнүүдэй ажал хүдэлмэриг хэрэглэжэ байһан советскэ болон союзнигуудай хүнүүдыг энэ дары бусаажа үгэхэ, гөбөшье хэрбээ СССР Финляндия хоёрой хоорондо эбтээ орохо тухаа договор бэшэ, харин эб найрамдалай договор баталагдаа хаань плендэ абтаһан сэрэгэйхиде хоёр талаһан бусаалаха.

4. Финскэ армийн 50 проценте тараажа албанһаань табиха ябадалыг май харын туршада бэсүүлхэ, бүхы финляндскэ армие амгалан тайлал байдалтай болгохо ябадалыг июнь ба июлийн туршада бэсүүлхэ. (Энэ зүйл болбол договор соо орохо ёһотой, үгышыг наа эб найрамдал гү, али эбтээ оролгоной договортой хамта гар табигдаха советско-финскэ тухай хэлсээгээр бэсүүлэгдэхэ ёһотой).

5. Дай хэжэ советскэ газарыг эзэмдэн Советскэ Союзта Финляндийн ушаруулан 600 миллион американскэ доллар хэмжээтэй гарза гайе табан жэлэй туршада эд бараагаар (саарһаар, целлюлоза, далайн ба гол мүрэнэй судна, эдлэб машиннын түлээсэлгөөр) түлэхэ.

6. 1920 ба 1940 онуудай эб найрамдалай договорой ёһоор Советскэ Союзта һайн дураараа Финляндийн буужа үгэһэн Петсамо ба Петсамоиска областие Советскэ Союзта бусааха.

7. Финскэ зүгһөө дээрэ заагдан зургаан условинуудыг зүбшөөрэн абаад байгаа хадань советскэ правительство болбол Ханко ба Ханкогой районие арендээр абаха өөрынгөө эрхыг ямаршыг харюу түлээсэлгүүгөөр Финляндийн туһада орхижо болохо гэжэ тоолоно.

Эдэ дурадхалууд соо финскэ армие тараажа албанһаань табиха тухай, дай хэжэ ба советскэ газарыг эзэмдэжэ Советскэ Союзта Финляндийн ушаруулан гарза гайнуудыг бусаажа түлэхэ тухай советскэ условинуудай зүйлнүүд эли тодо болгодоо гэжэ дээрэ заагдан үгэнүүдхэ арагдана. Тэрэһээ гадна, Финляндийн туһада Ханко ба Ханкогой районие буужа үгэхэ тухай шэнэ зүйл оруулагдаа.

Финскэ делегацие абалада,

тэдэнэр болбол эбтээ орохо тухаа советскэ условинуудта ямаршыг забабари оруулаагүй, мүн эбтээ оролгоной условинууд тухай өөһэдөө ямаршыг дурадхал оруулаагүй.

Апрелин 19-дэ, тайлбарилал хэлэхэдэ, дээрэ заагдан эбтээ оролгоной советскэ условинуудыг финнүүдтэ барюуланһаа хойшо гурбан недели болоод байхад, финскэ правительство болбол шведскэ гадаада хэрэгүүдэй министрствээр дамжуулан эдэ условинуудта өөһэдүнгөө харюу мэдээсэбэ. Тэрэ харюунь нимэ байна:

«Финскэ правительствын түлээлэгшэд болохо господин Паасикиви ба Энкель гэгшэдтэ мартын 29-дэ үгтэһэн Финляндитай хэхэ эб найрамдал тухаа СССР-эй правительствын тодо һонор болгодоһон дурадхалыг финскэ правительство абаба. Эдэ дурадхалууд финскэ правительствын шалган хэлсэхэ ба бодом жолон үзэхэ юмэнь боложо, сейм дээрэ хэлсээгдэхээр шэлжүүлэгдэе.

Энэнтэй хамта зарыма ушарта техникскэ шалтагаанаар бэсүүлжэшье болохогүй байһан эдэ дурадхалуудыг зүбшөөрэн абаха гэһэн Финляндийн бээ даанхай, гүрэн зандаа үлэхэ ябадалыг горьтойхооор нулааруулаха ба эбдэхэ, өөрын шалдалһаа хэтэрхы хүшэр хүндэ юмэ тогтохо болохо байна.

Энээн дээрэхэ, зүүн зүгтэхи агууехэ хүршэтэе һайн ба бата эб найрамдалай харилсаа нэргэжэ ехээр эрмэлзэжэ байһан финскэ правительство һаяхан абтаһан дурадхалуудыг анхаралтайгаар бодомжолон үзөөд эрмэлзэлгээ бэсүүлхэ аргаболомжо үгөөгүйдэн гэмшэнэ».

Финскэ правительствын энэ мэдүүлгэдэнь советскэ правительство апрелин 22-то удаахи харюу ябуулаа:

«Советскэ правительство болбол господин Паасикиви ба Энкель составтай финскэ делегацида Москвада үгэһэн эбтээ орохон советскэ условинууд тухаа финскэ правительствалһаа апрелин 19-дэ харюу абаба.

Советскэ правительство болбол хэлсэнүүдыг хэхэ үндэһэн болохо эбтээ орохо советскэ условинуудыг өөрынгөө үгэһэн харюу соогоо финскэ правительство хэрэгсээгээгүй гэжэ мэдэжэ абаад, эбтээ оролсохо тухай хэлсэ хэхэ ябадалаа зогсообо».

Советскэ дурадхалууд зарим техникскэ шалтагаанаар бэсүүлжэ болохогүй гэхэ хэбэртэйгээр финскэ правительствын мэдүүлһенин тон баримтагүй байна. Москвада байхад финскэ делегаци нимэ ялын асуудалнуудыг огто табяагүй һэн.

Дай хэжэ ба советскэ газарыг эзэмдэжэ Советскэ Союзта Финляндийн ушаруулан гарза гайнуудыг бусаажа түлэхэ харюу-сагһаа хулжаха гайн финскэ правительствын нэдэлгэ югээршыг зүбтэхэгүй байна.

Советскэ Союзта довтолго хэжэ ба тэрэһэй территорияг эзэлжэ Финляндия болбол манай орондо туйлай ехэ гээлтэ ба гарза гайнуудыг ушаруулаа. Тэдэ бүтэдээ Финляндия болбол бүхы үнэн байдалай үүдэһээ харюулан түлэхэ уялзгатай.

Финляндийн энэ уриг охив

хаяха гэшэ агресси, тонуул ба һандарал һүйдхэл хэһэнэһи түлөө агрессортэ шагнал үгэһэнтэй адил ушартай болоно.

Советскэ дурадхалууд гэшэ хүсэ шадалыг хэмжээһээ булюу хүндэ хүшэр юмыг финскэ арадта тохон гэжэ финскэ правительствын шалтаг Барыдаг ябадал болбол ямаршыг үндэһэ баримтагүй, юуб гэхэдэ энэ асуудал үшөө хэлсэгдээгүй, мүн финскэ делегаци Москвада байхад гарза гайнуудыг бусаажэ түлэхэ тухай асуудал—эб найрамдалыг нэргээхэ гол асуудал гэшэ гэжэ мэдүүлээгүй һэн.

Финскэ правительствата гол болохо асуудалыг хадаа Финляндиде байһан немецкэ сэрэгүүдыг интернироулахэ тухай гү, али намнан зайлуулаха тухай советскэ правительствын эрилтэ болоно гэжэ Москвада финскэ делегацитай хэгдэһэн хэлсэнүүдхэ элрээ һэн. Советскэ дурадхалуудыг зүбшөөрэн абаха гэшэ бээ даанхай гүрэн зандаа Финляндийн саа-шалаа оршон тогтохо абадалан аюултай болоно гэхэ хэбэртэйгээр финскэ правительствын баталан хэлэдэг ябадал буруу. Мүнөөнэй Финляндия бээ даанхай гүрэн бэшэ. Тэрэ болбол немецкэ сэрэгүүдыг газар дээрээ оруулан сагһаа хойшо бээ даанхай ябадала алдан байгаа. Мүнөө Финляндияһаа немецкэ сэрэгүүдыг намнан гаргажа, дайн байлдаае болжулажа, Финляндийн алажаарһан бээ даанхай байдалыг нэргээхэ тухай хэлсэн болоно гэшэ. Советскэ Союзта хамтадаа довтолхын тулада немецкэ сэрэгүүдыг финскэ правительствын өөрынгөө газар хулар табихан дээрэһээ Финляндийн бүхы хойто хубинь немецүүдэй гарта орожо тэдэнүүд тэндэ хүсэд эзэниинь боложо, Финляндийн хахад эзэмдэгдэһэн орон болгоһониинь мэдэжэ. Мүн тэрэшлэн Финляндийн урда хубидашье финскэ правительство хүсэд хэмжээгээрээ засагаа баринагүй. Үнэндөө финскэ правительство болбол Хойто Финляндиде өөрынгөө засагыг һайн дураар немецүүдтэ үгэжэ, өөрынгөө гэртэ өөрөө эзэн бэшэ болоно.

Финскэ правительство болбол немецкэ фашистнуудтай харилсаануудайнгаа угаа зузаан болоһон дээрэхэ тэдэнүүдхэ таһаран һалажа шалаагүй, һалахыг дурагүй. Финскэ правительство болбол өөрынгөө ороние гитлеровскэ Германиян ашаг туһада алба хэхэ болгон табиа. Соһом нимэ дээрэхэ Финляндияһаа немецкэ сэрэгүүдыг намнан зайлуулаха гү, али интернироулахэ тухай ба Германияһаа таһаран һалаха тухай эрилтэ финскэ правительствата үлэмжэ хүндэ асуудал болоно.

Мүнөөнэй финскэ правительство немецкэ сэрэгүүдыг Финляндияһаа намнан зайлуулаха дурагүй. Финскэ правительство болбол эбтэй найрамтай харилсаа нэргээхэ дурагүй. Өөрынгөө ороние гитлеровскэ Германиян мэдэлдэ байлгахыг шэлэнэ».

Нүхэр А. Я. Вышинский энэ мэдүүлгэ хэһэнэһигэ һүүдээр советскэ ба харин хэбэлэй түлээлэгшэдэй олон тоото асуудалнуудта харюу үгэһэн байна.

# Советскэ Информбюроһоо

## Апрелин 24-эй оперативна мэдээн

Апрелин 24-эй туршада фронтнууд дээрэ шухала малта болоогүй.

Апрелин 23-да манай сэрэгүүд 16 немецкэ танк гүн ба үгы хэһэн байна. Агаарта болоһон байлдаануудта ба нитнэ артиллерийн буудалгаар дайсанай 51 самолёт үгы.

\*\*\*

## Манай авиаци Львов гэдэг түмэрэмай узелда довтолбо

Апрелин 23-ай һүни манай холо нийдэдэг авиаци Львов гэдэг түмэрэмай узел дээрэ немецкэ сэрэгэй эшелонуудыг бомбодоо. Бомбодолго болоһон дээрэ-

һээ тэһэрэлгэнүүдтэй хэлэ түймэрүүд гараа.

Манай самолёдууд бу аэродромуудта бусажа байна.

\*\*\*

## Севастополь—Румыннин портнууд гэжэ коммуникаци дээрэ дайсанай суднанууд сохилто хэгдэбэ

Хара далайн флотой авиаци Севастополь—Румыннин портнууд гэжэ коммуникаци дээрэ дайсанай суднануудта сохилто-нуудыг хэбэ. Бомбонуудай сэхэ туһаһан дээрэхэ дайсанай сэрэгүүдтэй 7 транспорт шэнгээгдэ. Тэдэниг немецүүд Севастополь-һоо нүүлгэжэ абаашаха гэжэ һэ-

дэһэн байгаа. Бүхы 16.000 тонно уһа турихэ жээтэй транспортнууд шэдэ. Тэрэһээ гадна дай түргэн ябадаг десантна торпедна катер ба хар гурбан корабль шэнгээ байна. Дайсанай хэдэн нууд эхэлхээр гэмтээгдэ.

\*\*\*

Дубнаһаа баруугаар дайсанай абган сэрэгүүд болон танкнууд атака хээ. Эхилхэдэ немецүүд манай түрүү подразделенинүүдыг турижэ шадаад, хоёр һуурин газарыг эзэлэн абтаһан байгаа. Һүүлээрнь советскэ частнууд контрсохилто хэжэ тэрэ хоёр һуурин газарһаа немецүүдыг намнан гаргажа, байдалаа нэргээбэ. Тус байлдаанда манай артиллеристнууд 11 немецкэ танк болон 5 хуягта транспортёр гэмтээһэн байна. Байлдаанай болоһон газар дээрэ дайсанай 400 гаран солдат болон офицер үлэбэ.

\*\*\*

Станицелав городһоо зүүн-урдуур нэгэ батальон немецкэ абган сэрэгүүд һүниндөө уһан рубежыг гаталан гараа. Үглөөгүүр советскэ боецүүд гитлеровецүүдтэ атака хэжэ, тэдэныгэ бутан нэргэн һалгааба. Дайсанай 200 гаран солдат болон офицер хулагдаһан байгаа. Олон немецүүд мурэндэ шэнгэжэ үхэе. Манай подразделенинүүд усадхагдаһан немецкэ батальоний бүхы буу эбсэжыг буулан абтаһан байна.

\*\*\*

1-дэхи Украинскэ фронтһоо авиаци Севастопольн оршондэ немецкэ болон румынскэ сэрэгүүд хулар хүсэтэ бомбодолго ба эрид довтолго сохилтонуудыг хээ. Дайсан болбол сэрэг ба техникээг эхээр алдаба. Севастопольскэ портын урда бухтада хоёр транспорт болон нэгэ самоходно баржа шэнгээгдэ. Манай лётчигүүд немецкэ аэродромдо амжалтата довтолго хэжэ, 14 самолёт, тэдэһэй дунда «Юнкерс—52» гэдэг гурбан мотортой 5 транспортна самолёдыг үгы хэһэн байгаа. Агаарта болоһон байлдаануудта ба зэһитнэ артиллерийн буудалгаар дайсанай 23 самолёт унагаагдаба. Нимэ болохоороо, Севастопольн оршондэ үдэрэй туршада хамта дээрэ 36 немецкэ самолёт үгы хэгдэһэн болоно.

\*\*\*

Калининскэ областыг абуулаха хэжэ байһан хэдэн партизанскэ отряднууд апрелин 1-һээ 6 хүртэр немецкэ сэрэгэй 3 эшелоние хажуу хулар хэжэв

(Түгэсхэлийн 4-дэхи нюурт)



# Аргуун ехэ шагналаа алдахагүйн түлөө дэмсэе!

## Трактористнууд! Парти ба правительствын үндэр дээдэ найдабарие тарилга дээрээ фронтовой ёһоор хүдэлмэрилэн харьюулая!

### Дамбаевай бригаада Улаан туг барьюулагдаба

Кударын машинно-тракторна станциин тракторна бригаад апрелин 17-һоо эхилжэ хүдэлмэридөө гараа. Ма хоорондын социалистическэ мурьсөөндэ нүхэр Дамбаевай бригаад туг барьюулагдаба. Ная гаргагдаһан мурьсөөнэй дүнгөөр тус бригаада дирекция болон партотганя дамжуулгын Улаан

туг барьюулагдаба. Энэ бригадын удаа нүхэр Будаев, Воробьев, Колбин гэгшэдэй бригаданууд ябана. Мүнөө эдэнэр республикынгаа ГКО-гэй дамжуулгын Улаан туг абаад байхадань бүри ехэ эдихитэйгээр ажаллажа, тарилгая үсөөхөн хоног соо эрхим һайн шанартайгаар дүүргэхын түлөө үдэр бүнигүи хүдэлмэрилжэ уялгануудыг абаад.

### Улаан тугаа алдахагүйн түлөө эршэмтэйгээр тэмсэе!

Хабарай тарилгада бэлдхэлэй халуун үдэрнүүд соо республикын МТС болон совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд эсэмэ, сусаршагүйгөөр хүдэлмэрилжэ гараһан байна. Заһабарилгын бүхы хүдэлмэрилэгшэд унтаха үргэнэ-гүйгөөр ажаллажа трактор болон хүдөө-ажахын машинануудай заһабарие правительствын байгуулан болзорһоо 20 хоног урид дүүргэе.

Тракторист, бригадир болон МТС, совхозуудай бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй туйлаһан энэ амжалтануудыг эрхимээр сэгнэжэ ССР Союзай Арадай Комиссарнарай Совет манай республикада трактор заһабарилга дээрэ эрхим хүдэлмэриэрээ шалгарһан хүдэлмэрилэгшэдыг шаглахын тулада 300 мянган түхэриг мүнгэ үгэлгэтэйгөөр, Гүрэнэй Оборонын Комитедэй дамжуулгын Улаан туг барьюулан байна.

Правительствээр сэгнэгдэһэн энэ амжалтануудыг ималгал түрүү МТС, совхоз болон тэрэнэй стахановецүүд намар-үбэлэй заһабарилгын үедэ унаһан малгайгаа абангүйгөөр хүдэлмэрилжэ туйлаһан байха юм.

Республикын машинно-тракторна станцинууд 1943 онойнгоо 4-дэхи кварталай гүрэнэй түсэбмэ 111,7 процент, энэ оной январин түсэб 111 процент дүүргэһэн байна. Мүн март соо трактор заһабарилга намар-үбэлэйгөө түсэбмэ амжалтатайгаар шидхэе.

Республикын түрүү МТС-үүд болохо Хэжэнгын (директорын нүхэр Игнатьев), Чесанны (директорын нүхэр Бертунов), Саятын (директорын нүхэр Танхасаев), машинно-тракторна станцинууд трактор заһаха түсэбөө правительствын болзорһоо 2 һара урид дүүргэжэ, 20—20 мянган түхэригэй шагналтайгаар ВПСС болон ССР Союзай Газартаряалангай Наркомадай дамжуулгын Улаан туг абаа.

Машинно-тракторна паркы тарилгада бэлдхэлээр һайн жэшээнүүдыг харуулан МТС-үүд республика дотор яһала олон. Иволгын (директорын нүхэр Курбатов), Тимлюйсэ (директорын нүхэр Урнышов), Ехэ-Кударин (директорын нүхэр Дмитриев) машинно-тракторна станцинууд намар-үбэлэй заһабарилгын үедэ горьтойхон амжалтануудыг туйлажа гараа.

Дурсагдаша машинно-тракторна станцинуудай хүдэлмэрилэгшэд заһабарилгын үедэ социалистическэ мурьсөө үргэнөөр дэлгэрүүлэн, ажалаа зүбөөр эмхидхэжэ шадаһан дээрэһэ үдэр бүрийнгоо даалгабаринуудыг үргэлжэ үлүүэн дүүргэдэг байгаа. Мүн түрүү заһабарилгад ажал үндэр бүтээснүүдыг туйлаха хамта, урлан нарижуула дурадалуудыг олоор оруулжа үкэтэ үүсхэлүүдыг

### В. ДУБРОВСКИЙ БМАССР-эй Газартаряалангай Арадай Комиссар

★ ★  
гаргаһан байха юм. Манай машинно-тракторна станцинуудай хабарай тарилгада бэлдхэлэй ябадада республикын ажайлэдбэрини предприятиянууд бага бэшэ туһа хүргөө. ПВЗ, Металлообработка, Лесосудомашстрой, заводууд, Улан-Удын депо, ажалай резервүүдэй һургуулинуудай мастерскойнууд ба бусад предприятиянуудай хүдэлмэрилэгшэд хэдэн олон МТС-үүдтэ запасной частынуудыг бүтээн үгэжэ, тракторнуудаа болзор соонь һайн шанартайгаар заһаха ябадал хангаһан байна. Эрхим шанартайгаар бүтээгдэһэн запасной частынуудыг тушаажа абаад байхадаа, МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэд болбол ажайлэдбэрини предприятиянуудай туһаламжыг үнэн хэрэгүүдээр харьюулахын түлөө заһабарилга дээрэ шэнэ хүсэ нэмэжэ ажалладаг байгаа.

Хэрбээ республикын машинно-тракторна станцинуудай бүгэдэ һайнаар ажалладаг байгааһаа манай амжалтанууд бүри ехэ байха бэлэй. Намар-үбэлэй заһабарилгын үедэ зарим МТС-үүд муугаар хүдэлмэрилжэ түрүү коллективүүдээ илээдгүй хойшо татаа.

Торейскэ МТС (директорын нүхэр Харанахоев), Закаменай (директорын нүхэр Николаев), Кабанскын (директорын нүхэр Белин), Тарбагатайн (директорын нүхэр Ардазов), Цуулгын машинно-тракторна станцинууд заһабарилгын хүдэлмэрилжэ мүнөө хүртэр унжагайруулаар. Эдэ МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд болон заһабарилгын бригадирнууд хүдэлмэрилшэдэй хүсыг зүбөөр тааруулан табижа шадаагүй, ажал хүдэлмэрилжэ бүтээснүүдыг дээшлүүлжэ тушаа анхаралаа хүсэд табиагүй байгаа. Мүн дээрэхи машинно-тракторна станцинуудаар социалистическэ мурьсөөн хүсэд эмхидхэгдэжэ, хэрбээ эмхидхэгдэһэн һаа шалгадангүй хоһон саарһан дээрэ үлэшэдэг байһан юм. Тиймэһээ түрүү заһабарилгад дүй дүршэлыг бүгэдэйн шалабар болгохо ябадал эдэ МТС-үүдээр хэрэгсээгдэдэггүй байгаа.

Мүнөө манай республикада Гүрэнэй Оборонын Комитедэй дамжуулгын Улаан тугай үгтөөр байхад, БМАССР-эй бүхы ажалшад түрүү МТС-үүдээрээ болоу тэдэнэй стахановец, ударнигууд даар омгөрхон байна.

Республикын МТС болон полевой хүдэлмэриде ябаха тракторна бригадануудаар ГКО-гэй Улаан туг абалгада зориулагдаһан митингүүд эршэмтэйгээр үнгэргэгдэбэ.

Хэжэнгын машинно-тракторна станциин коллективэй бүхы трактористнууд, бригадирнууд манай республикада Улаан туг үгтэһэн мэдээсэлыг дуулаһан дари митинг хэжэ социалистическэ уялгануудаа шэнэлэһэн байна. Эдэнэр хабарай тарилгын үедэ тракторна хүдэлмэрилүүдэйгээ түсэб эрхим шанартайгаар 125 процент дүүргэжэ, 7 тонно түрхихэ тоһо болон горюч арбилжа уялгануудыг абаад, энээнээ заатагүй дүүргэхэбди гэжэ республикынгаа правительствын найдуулан рапорт эльгээбэ.

Энэ мэтн патриотическэ уялгануудыг абаһан трактористнууд, бригадирнууд болон МТС-үүдэй бүхы хүдэлмэрилэгшэд социалистическэ мурьсөөндэ бүгэдэ оролсоод, полевой хүдэлмэри дээрэ бага бэшэ амжалтануудыг туйлажа байна. Хэдэн олон түрүү трактористнууд тарилгада ороһонһоо хойшо үндэр бүтээснүүдыг туйлаха хамта, мүн горюч, түрхихэ тоһо арбилжа байха юм.

Зүгөөр, полевой хүдэлмэрилжэ эхилэһэн түрүүшын үдэрнүүдхэ эхилээд зарим машинно-тракторна станцинууд муугаар хүдэлмэрилжэ байна. Энэцдэ жэшээ болгон харуулахда Курбин, Удын, Жиримскэ МТС-үүд таарамаар байха юм. Эдэ МТС-үүдэй олонхи трактористнууд хүдэлмэрилжөөгүй байһаар. Мүн хүдэлмэрилжэһэн тракторнуудын түхэрэн сүүдхэ соо хэрэглэгдэнгүй. Тэрэшэлэн тус МТС-үүдэй зарим трактористнууд үдэрэйгөө нормонуудыг дүүргэдэггүй байха юм.

Иймэ муу барьтануудыг саашан тэсэжэ болохогүй. Полевой хүдэлмэрилжэ түрүүшын үдэрнүүдтэ тохёолдоһон эдэ дууунууд ябууд дундаа усалхагдаха зэргэтэй.

Полевой хүдэлмэрилжэ шанар муутайгаар хэһэн, горюч ехээр гаргашаһан, тракторнуудтаа муугаар хандажа тэрэнээ эблэһэн тракторист хатуугаар хэһээгдэхэ ёһотой.

Тракторна бригада болон тракторист бүхэн хүдэлмэрилжэ байгаа колхозойнгоо хараалһан түсэбһөө 20—30 процент үлүү ургаса хуряаха зорилго урлада табижа зэргэтэй. Энэ зорилгыг бэлүүлжэ шадаад байгааһаа манай МТС болон трактористнууд Гүрэнэй Оборонын Комитедэй Улаан туг абаһанаа хүндэтэйгөөр харьюулжа шадаха байна.

Мүнөө манай машинно-тракторна станци, тракторна бригада, тракторист болон бүхы колхознигуудай урдахи нангин уялгада хадаа хабарай тарилгыг эрхим һайн шанартайгаар үсөөхөн хоног соо дүүргэжэ, үндэр баян ургаса—ялалтын ургаса хуряаха ябадал байна.

### Түрүү МТС-эй коллективтэ

Республикын түрүү МТС-үүд болгохо Саятын машинно-тракторна станциин коллектив республикынгаа Гүрэнэй Оборонын Комитедэй дамжуулан баярай митинг тракторна хүдэлмэрилжэ түсэбмэ 150 процент үгэжэ, 15 процент горюч түрхихэ тоһо арбилжа, таван үедэ эрхим һайн шанаргаар хүдэлмэрилжэ болхо.

бүхэнэй гектарһаа 10 центнер-һээ доошо бэшэ ургаса туйлахынь хангаха гэхэ мэтн социалистическэ уялгануудыг абаа. Мүнөө түрүү трактористнууд уялгануудаа дүүргэжэ байна. Жэшээхэдэ, трактористка Нимаева, тракторист Дугаржанов гэгшэд 3,8 га хахалхыг орондо үсэгэлдэр 8—10 гектар хахааба. Энэ мэтн һайн жэшээнүүд үдэр бүри олошоржо байна.

### Шэнэ амжалтануудта зоригжуулба

Манай республикада Гүрэнэй Оборонын Комитедэй дамжуулан Улаан туг барьюулан тухай Союзай Совнаркомой тогтобол Итангын машинно-тракторна станциин бүхы хүдэлмэрилэгшэдыг шэнэ амжалтага зоригжуулба.

Улаан туг абалгатай дашарамдуулан тус бригадын трактористнууд тракторнуудаа түхэрэн сүүдхэ соо хүдэлжэ үдэрэйгөө нормыг үргэлжэ 150 процент дүүргэжэ зуураа, горюч болон түрхихэ тоһо ходо арбилжа байха уялгануудыг абаа.

Эдэнэр тарилга, хахалга, шалабар болон борнойгос доро ябуудна.

Тэрэшэлэн Чкаловай нэрэмжэтэ, «Красная заря» колхозуудаар хүдэлмэрилжэ байгаа трактористнууд шэнэ уялгануудыг абаад, эмхитэй габшагайгаар ажаллажа байна.

**Ф. ВОРОНЦОВ,**  
ВКП(б)-гэй Прибайнальскэ айномой секретарь.



Шарипованай сөсөрлигүүд дэлгэржэ байна. Мүнөө жэлдэ эхэ үдэр ургаса абтахаар хүлээгдэнэ. Шарипованай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой эвельевод ШАРИПОВА колхозойнгоо эсэсэрлыг соо байна. И. Юсуповай фото (ТАСС-эй фотохроника).

# Советскэ Информбюроһоо

(Түгэсхэл. Экиншинь 2-дохи нюурта).

сэлнүүдэ шэлжүүлэн үгөө һэн», — гэжэ плендэ абтаһан Теодор Велсану гэгшэ хөөрэнэ.

Немецко-фашистка хара золгууд Феодосия городой үйлсэ-нүүдье шуһаар билаһан байгаа. Эзэмдэгшэдтэ хүдэлмэри хэ-хээ арсаһан советскэ интелли-генцие немецүүд илангаяа ха-туугаар хэһээгээ һэн. Немецкэ алууршад мүн олон мэргэжэл-тэниие үлгэжэ ба буудажа ала-һан байгаа. Мэдээжэ хирург Дашевский, врачнууд Баранов ба Вассерман гэгшэд зэрлиг бүдүү-жигээр зобоогдоһон байна. Үбгэн терапевт Фиделевые гитлерове-цүүд городой гол үйлсэдэ үлгэ-жэ алаа һэн. Сүлөөлэгдэһэн го-родой хүнүүд фашистка алуур-шадтай алаһан өөһэдынгөө гэрээ-хинни ба түрэл хамаатанайгаа хүнүүдье Феодосиян оршон тойрондо хүхэнүүд соогуур, бү-түү бүгдүү газарнуудаар ба хуурай татуурнууд соогуур ба-дэрэн оложо хэдэн арбаад хүхэ-нүүдье малтана. Немецко-ру-мыстка зэрлиг бүдүүлгүүд го-род соо ехэ һандаргалта хээ. Ленинэй проспект, гайхамшагта санаториунуудтаяа, амаралтын байшангууд болон лечебницэ-нүүдтээ яар ябата һандархай болгодоо. Алдарта ородой уран-зураанад Айвазовскийн картина галлерей ба гэрые тонон хоо-

болжо һандаргаа. Байн байн картинануудынь немецүүд ху-луужа Германи хударгаа абаа-шаа. Галлерей болон гэр соонь аймшагтайгаар бүйдэхэн сараа тэмдэгүүдынь элээр харагдана Сохо ба рамануудынь тэвөрхэй, стол, стул болон бүхы амбарта-нуудынь эбдэрхэй хэбтэнэ. Ай-вазовскийн өөрынь библиотекын номууд үрэгдэшөөд пол дээгүүр хэбтэнэ. «Немецүүд гэшэ ёһо-тойл зэрлигүүд гэшэ. Галлерейэ тэдэнэрэй һандаргай һалгажа байхада би болбол ородой уран-зураашын ухаашалан зураһан юумые орхижо хайралыт гэжэ уйлажа байжа немецкэ офице-рые гуйгаа бэлэйб, тийхэдэмни гансахан наадалан энеэгээд, бу-зар булай хэрэгээ үргэлжэлүү-лээ һэн», — гэжэ олон жэлэй туршад галлерейе һахижа бай-һан ба наһа бараһан Айвазов-скийн дэргэдэ амидыань хүдэл-мэрлһэн сторож Фома Ивано-вич Дарменко гэгшэ хөөрэнэ. Немецүүд портые һандаргажа город соохи олон гэрнүүдье тэ-һэлһэн, тамхинай фабрика, 11 һургуули, почто, телеграф болон ондоо ехэ ехэ гэрнүүдье тэһэлһэн байна. Гитлеровецүүд хэдэн зуун гэрнүүдье минировалээд тэһэл-жэ үрдээгүй. Улаан Армиин эр-шэмтэй добтолго Феодосия горо-дые бүримүһэн һандаргаха яба-далһаа аршалай абаа.



Евациевска металлургическа заводой домено цех. Д. Угриновичны фото (ТАСС-эй фотохромико).

## Майн урда тээхч мурьсөөн

### Нюутагай ажаүйлэдбэрийн предпрятинуудай мурьсөөн

Республикын нюутагай ажа-үйлэдбэрийн предпрятинуудай, олоборилгын болон инвалидуудай кооперацинуудай хүдэлмэрлэ-лэгшэдэй дунда Майн урда тээ-хи социалистическэ мурьсөөн үргэн далайсатайгаар эрхилэгдэ-нэ.

БМАССР-эй СНК-гэй дэргэдэхи социалистическэ мурьсөөе уда-ридадаг жүри һаяхан, эдэ кол-лективүүдэй дундахи социалис-тическэ мурьсөөнэй ябасын март һарын дүнгүүдье хаража үзэһэн байгаа.

Тээд, БМАССР-эй Нюутагай ажаүйлэдбэрийн предпрятинуудай Наркомсдайд Металлошир-потреб заводий (директорынь нүхэр Тарасенко) коллективын социалистическэ мурьсөөндэ илаба гэжэ тоолоод, тус заводий коллективтэ БМАССР-эй СНК-гэй болон ВКП(б)-гэй Обкомой дам-жуулгын Улаан тугые үлдөөхэ гэжэ шийдхэбэ. Мүн 15 мянган түхэригэй мүнгэн шагнал үгэбэ. Энэ заводойхид март һара сос бүтээн гаргаха продукцияг тусэбье бүхы дээрнэ гаргаха талаар 133,6 процент, тэрэ тоо-до үргэн хэрэглэй эд товар гаргалгы 165,9 процент гү, али февраль һаратай жэшээлбэл продукция гаргаха ябадалаа 15,6 процент дэшэлүүлһэн бай-ха юм.

Республикын нюутагай ажаүй-лэдбэрийн Наркомадайд горпром-

комбинат (директорынь нүхэр Зарков) март һарынгаа тусэбье 109,6 процент, үргэн хэрэглэй эд товар гаргалгы 125,4 процент дүүргэбэ. Ассортиментын талаар тусэбээ дүүргэбэ гэбэл оёдооор—107,8 процент, шэнэ гутал оёхо талаар—179,2 про-цент дүүргэжэ, февраль һарын-хитай сасуулбай продукция гар-галгаа 18,8 процент дэшэ-лүүлжэ шадаад, хоёрдохы шаг-нал болохо 5 мянган түхэриг абаба.

Мүн нюутагай ажаүйлэдбэрийн Наркомадайд Хонхолойн мелни-цекомбинат (директорынь нүхэр Шиншарев) февраль һарынхидеа орлохо продукция гаргаха тусэ-бөө 79,5 процент дэшэлүүлжэ, март һарынгаа тусэбье 200,7 процент дүүргэбэ. Тус комбина-дайд коллективтэ нэгэдэхи шаг-нал болохо 10 мянган түхэриг үгтэбэ.

Тийбэшье, социалистическэ мурьсөөндэ промкооперацийн болон инвалидуудай кооперацийн Управленинүүдэй предпрятин-нууд эхээр хожомдожо ябахы юм. Юундэб гэхэдэ, эдэ предпрятинуудай нэгэнинишье мурь-сөөндэ хараалһан условиуудаа дүүргэжэ шадаагүй.

Ушар нимэһээ эндэхи партий-но-комсомольско болон профсо-юзна организацинууд соймурь-сөөе үргэнээр эрхилжэ тусал гол анхаралаа табиха уялгатай.

## Колхозой һонинууд

### 13 центнер колос түүбэ

Иволгын аймагай «III пятилет-ка» колхозой комсомолецууд колхоздоо туһаламжа хүргэхын тулд таряалантай талмай дээрэ

гаража колос түүнэ. Тэдэ комсомолецууд-элибхитэд 13 центнер колос түүжэ колхозой амбаарта тушааба.

### Жаран зургаатай Мүнкэ үбгэн — эрхим малшан

Хэжигын аймагай Энгельсын нэрэмжэтэ колхозой малшан, 66 наһантай Мүнкэ Цыренов гэгшэ өөрынгөө даажы байһан малдаа тон анхаралтайгаар хандана. Энэ

үбэдэе үбнэ хоолоор дутабыше өөрөө модной мүшэр, халда гэхэ мэтгэлүүдые бэлэдхэжэ малаа хооллуулан тарган тобироор он до оруулба.

### Түрүүшын ханын газетэ

Тарбагатайн аймагһаа дүрбэн агитбригада колхозуудта гараба Нүхэр Пишковой хүтэлбэри доро ябһан агитбригада «Победитель» колхозой полёвой стануудые «Хабарай тарилгы амжалтатый-гаар үнгэрэгхэй» гэгһэн удхатай плакадууд ба лозунгуудаар шэ-

мэбэ. Тэрээнһээ гална түрүүшын ханын газетэ гаргаһан байна. Тус агитбригадын членүүд «Ород хүнэй сэдхэл» гэжэ һонирхолтой зүжэг харуулба. Тэрэ-нэй һүүлээр олон гоё дуунуудые гэрмоян доро дуулажа үгэһэн байна.

## СССР-эй орденууд ба медальчууды барюулга

Апрелин 21-дэ СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй тү-рүүлэгшын 1-дэхи орологшо нүхэр Н. М. Шверник шагнаг-дагшадта орденууд ба медаль-нуудые барюулба.

Советскэ засагай Верховно органай хүтэлбэрлэгшын ту-шаалда 25 жэл соо ажал-ябуул-га хэһэн үдэртэнь советскэ гү-рэнцие байгуулха ба бүхэжүүдхэ хэрэгтэ гайхамшагта габьяа каруулһанайнь түлөө шагнагда-һан нүхэр М. И. Калининда Ленинэй орден ба «Серп ба Мо-лот» гэжэ алтан медаль Социалистическэ Ажалай Геройн нэр-ээрэгэ олгоһон тухай грамота-тайгаар барюулагдаба.

Тэндэ хабаадагшад Михаил Ивановичта сэдхэл зүрхэнэй баярай альга ташалга хэһэн байна.

Ленинэй орден ба «Алтан Одон» медаль Советскэ Союзай Геройн нэрээрэгэ олгоһон тухай грамотатайгаар Днепр мурэннигөө гаталан гараһан героинуудта, тэрэпөлөн дайшалхы ябуулга хэ-һэнэйнгээ түлөө шагнагдагшадта барюулагдаа.

Шагналнуудые немецкэ бу-лимтарагшадтай тэмсэхэ фронт дээрэ Командованинһаа дайшал-хы даалгабаринуудые жэшээтэ һайнаар дүүргэхэ зуураа тэв габьяа ба эрэлхэг зориг гарга-һанайнгаа түлөө Улаан Армиин бүлэг офицерүүд абаба. Химическэ наука хүгжүүлхэ талаар

ашаг туһата ажал-ябуулга хэ-һэнэйнгээ түлөө шагнагдаһан научна ажал-ябуулагша бүлэг хүнүүд болон бусад шагнагда-шадта орден ба медальнууд барюулагдаба.

Нүхэр Н. М. Шверник болбол орден ба медальнуудые барюу-һанайнгаа эсэстэ нүхэр М. И. Калинин ба бусад шагнагдагшад-дые үндэр дээдэ шагнал абаһан-тайнь дашарамдуулан амаршал-ба.

—Харюусалгата тушаалта 25 жэл соо талалгаряагүй ажалла-жа Та болбол илгэдэһагүй хү-сэн түгэс советскэ байгуулга бин болгогдос бүхы хүсэ шада-лаа хандуулбад. Тэрэнэйтнай ба-та бэхи байлга илангаяа мүнөө. Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайһай үедэ немецко-фашистка булим-тарагшадтай тэмсэлдэ манай шэн габьяата Улаан Армиин түүхэтэ илалтануудаар гэршэлэгдэнэ— гэжэ Михаил Ивановичта ханда-жа нүхэр Шверник хэлэһэн байна.

Нүхэр Н. М. Шверник болбол советскэ арадай ба Эсэгэ оро-пойнгоо һалбаран сээсэлгын аша туһата саашадаа ашаг ту-һатай ажал-ябуулхы тулада хүсэ (шадалтай, элүүр мэндэ ябахынь Михаил Ивановичта хүсэбэ. Шагнагдагшад нимэ хү-сээлдэнь урин дулаан нэрбэмэ альга ташалгануудаараа нэгэдэ бэ. (ТАСС).

### ХРОНИКО

БМАССР-эй Арадай Комиссар, Нарай Совет болбол нүхэр Кобунова Ольга Ивановна

БМАССР-эй Газартаряалангай Наркомые адуу мори үсхэхэ та-лаар орологшо болгон томилбо.

## ХИЛЫН СААНА

### Бирмэдэхи дайна ябуулганууд

ЛОНДОН, апрелин (ТАСС). Зүүн-Урда Азидахи юзигуудай сэрэгүүдэй ком-ванин штабай мэдээсэхэнь даа Кохимаһаа Димапур ош-харгы зарим газартаа аюул-шье һаа, ябахата хамаагүй ба на. Энэ ушар болбол горон эзэлжэ гэгһэн японцуудай бү-хэдэлгэнүүдые сухариса сохи Кохимадахи гарнизоние һэл-арга олгоо.

Импольдээ зүүн-хойшоо м-лиин 21-һээ эхилээд хан-шанга байлдаанууд боложо халаа.

Фронтын Араканска учас-дээрэ эдибхитэй ябуулганууд лонно. Японско сэрэгүүд Бу-даунһаа баруун-хойгуур си-нигуудай сэрэгүүдтэ эсэргүү-амжалтагүй атака хэбэ.

Апрелин 21 ба 22-то м-лийска болон Энэдхэгэй ави-Нагын хаза уулатай оршонт японско позицинуудые ба Чи-вни мурэнэй эхин багта мур-суднануудые бөмбөдөһон байн

### Дунай мурэн дээрэ венгерүүдэй үһэлэ ябадал бага болго

СОФИЯ, апрелин 24. (ТАСС) «Зора» гэдэг газетын мэдэ-хэнь хадаа англо-американ самолёдуудай хаяһан минив-тэ дайрагдажа Дунай дээрэ-дэн венгерскэ пароходууд һэрһэн байна. «Королева Ель-вета» гэжэ эгээн ехэ дунай пароход Будапешт шадар ур-ябаһан суранзата миндэ дай-рагдажа, эрье тээшэ ош-байна. 30 хүн шархатуулаа Венгерскэ пароходно өмшө-болбол Дунай дээрэ пароход-ябахые бага болгохо гэжэ ш-хэбэ.

### Италидахи дайнай ябуулганууд

ЛОНДОН, апрелин (ТАСС). Италидахи союзни-дай сэрэгүүдэй главна шта-мэдээсэхэнь хадаа мүнөө фронтын бүхы участогууд да-абья аниргүй байгаа. Алш-талаһаа патрульнууд ябуу-хэбэ. Фронтын нэгэ учас-дээрэ Анпиогой хажуудахи па-дармда союзнигуудай сэрэг-эзэлжэ байһан газарнуудаа һ-жаруулба.

Харюусалгата редактор Ц. Г. ГАЛСАНОВ.

Бурят-Монголой гүрэнэй филармони

### ТЕАТР СОО

апрелин —26-да

### Т. Г. Шевченкын

нэрэмжэтэ оперо ба балетэй Киевскэ Ленинэй ордене академическэ театрын солист-вуудай

### гастроль

Энэ концерт үдэһын 9 час-та эхилжэ. Кассаны 2 часһа үдэһын 9 час болтор нээлтэ-тэй байха.